

Výroční zpráva 2018

skip

Svaz knihovníků
a informačních pracovníků ČR

OBSAH

ÚVOD	3
GLOBAL VISION	6
VZDĚLÁVACÍ AKCE, MEDIÁLNÍ, INFORMAČNÍ A KULTURNÍ AKTIVITY	7
Vzdělávací akce	7
Mediální aktivity	9
Informační a kulturní aktivity.....	12
ČINNOST ODBORNÝCH ORGÁNŮ	14
Český komitét Modrý štít.....	14
Frankofonní klub.....	15
Klub dětských knihoven.....	16
Klub lékařských knihoven.....	17
Klub tvořivých knihovníků	18
Klub vysokoškolských knihovníků.....	19
60+.....	19
Sekce knihovníků trenérů paměti.....	21
Sekce služeb osobám se specifickými potřebami	22
Sekce veřejných knihoven	23
Sekce vzdělávání.....	24
Zaměstnavatelská sekce	25
REGIONÁLNÍ ORGANIZACE SKIP	26
01 Praha	26
02 Středočeský region	27
03 Jihočeský region	27
04 Plzeňský region.....	28
06 Ústecký region	29
07 Liberecký region	30
08 Východočeský region	31
09 Region Velká Morava.....	32
10 Region Moravskoslezského a Olomouckého kraje	33
11 Karlovarský region	34
ZÁVĚR A PODĚKOVÁNÍ.....	35

ÚVOD

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) i v roce 2018 zůstává největší oborovou profesní organizací knihovníků a informačních pracovníků v České republice. Zatímco v roce 2017 jsme měli registrováno 1 680 členů, v roce 2018 se počet našich členů zvýšil na 1 710 (1 001 individuálních a 709 institucionálních členů). Regionem s největším počtem členů zůstává Velká Morava, která zahrnuje celý Jihomoravský kraj a část Zlínského kraje, část Olomouckého kraje a část kraje Vysočina, druhým největším regionem je Praha a třetí místo obsadil region Moravskoslezského a Olomouckého kraje. Velký počet členů má také Východočeský, Jihočeský, Středočeský a Plzeňský region. Rozhodující silou i v následujícím období zůstávají ve SKIP veřejné knihovny. I pro nadcházející období zůstává jedním z nejdůležitějších úkolů v regionech a sekcích podporovat soustavné zvyšování úrovně knihovnické a informační práce a s tím spojené prestiže oboru, aby ze strany státu, zřizovatelů knihoven a informačních institucí byly vytvářeny příznivé podmínky pro jejich rozvoj a činnost.

Aktivní regiony, které organizují zajímavé akce pro své institucionální členy a nabízejí atraktivní benefity individuálním členům, nemají problém s poklesem své členské základy. SKIP se v tomto období soustředí zejména na odbornou podporu členů a rozvoj spolkových aktivit ve vazbě na realizaci Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017–2020. SKIP se snaží o naplňování programového prohlášení, které bylo přijato na valné hromadě dne 15. 6. 2016.

Vedle činnosti regionů je velmi důležitá aktivita našich odborných sekcí a klubů. K aktivním sekcím patří již tradičně Klub dětských knihoven, Sekce knihovníků – trenérů paměti a Sekce vzdělávání. Ačkoliv máme 13 odborných sekcí a klubů, jejich aktivita je velmi úzce provázána s činností aktivních jedinců.

Tradiční jsou aktivity Komise pro zahraniční styky a její spolupráce s IFLA a EBLIDA. Zdeněk Matušík se 30. 5. 2018 zúčastnil výročního zasedání EBLIDA ve Štrasburku. Jedním z hlavních bodů jednání byly aktivity EBLIDA při projednávání návrhu evropské směrnice o autorském právu na digitálním jednotném trhu, která v mnoha ohledech ovlivní činnost knihoven. Ukazuje se význam společného koordinovaného postupu co neširšího okruhu organizací – EBLIDA, IFLA, LIBER, které úzce spolupracují jak ve vztahu k Evropskému parlamentu, tak i ve vztahu k WIPO.

Den před zasedání Rady EBLIDA se konalo jednání pracovní skupiny NAPLE pro e-knihy. (Fórum národních instancí pro veřejné knihovny v Evropě – NAPLE Forum – je platformou pro spolupráci entit různého druhu – od úřadu státní správy po knihovní institut jako v ČR –, jež mají ve větším či menším rozsahu koordinační a metodické kompetence ve vztahu k veřejným knihovnám ve svých státech.)

V rámci spolupráce v oblasti prosazování zájmů knihoven (angl. library advocacy) se v dubnu 2018 konal v Budapešti regionální workshop Let's work together on library advocacy. Vedla jej Ágnes Hajdu Barát, předsedkyně Sdružení maďarských knihovníků a také členka řídicí rady IFLA. Workshopu se zúčastnili zástupci zemí Vísehradské čtyřky, Rumunska a Ukrajiny a byl zaměřen

na sdílení dobré praxe při prosazování zájmů knihoven i aktivity knihoven v rámci Agendy 2030. Za SKIP se workshopu zúčastnily kolegyně Vladana Pillerová z Národní knihovny ČR a Veronika Hyblerová Trachtová z Městské knihovny v Praze.

Některé odborné sekce organizují každoročně jednu akci – Klub lékařských knihoven nebo Klub vysokoškolských knihovníků.

Alena Volková Balvínová velmi aktivizuje stále přibývajících členy Klubu tvořivých knihovníků a klub pořádá výstavy, semináře a již tradiční prodejní vánoční a velikonoční jarmarky v Klementinu.

V roce 2018 byla jako zvláštní číslo Bulletinu SKIP vydána metodická příručka na podporu čtenářství a k propagaci služeb knihoven. Uvedený přehled aktivit SKIP má být dostatečnou inspirací knihovnám. Stojí-li knihovny před rozhodnutím, zda se připojit, nebo ne, je vhodné se poradit s ostatními knihovnami v regionu, seznámit se s příklady dobré praxe. K nejlepším inspiračním zdrojům patří také některé konference, přehlídky aktivit a oborová společenská setkání SKIP. Zvláštní číslo Bulletinu SKIP Polské knihovnictví bylo vydáno ve spolupráci s Dr. hab. Ryszardem Nowickim, profesorem Univerzity Kazimíra Velikého v Bydhošti.

SKIP byl aktivní i v legislativní oblasti. Novelizace autorského zákona (zákon č. 121/2000 Sb.) zákonem č. 102/2017 Sb. přinesla nové možnosti licencování služeb knihoven ze strany kolektivních správců. Tato úprava rozšiřuje oblasti, v nichž je možno nově vykonávat tzv. rozšířenou kolektivní správu usnadňující licencování některých způsobů užití děl knihovnami působícími podle knihovního zákona č. 257/2001 Sb. V průběhu roku 2018 se zástupci SKIP Zdeněk Matušík a Vít Richter zapojili do vyjednávání sazebníku odměn a přípravy licenčních smluv na zpřístupnění digitalizovaných děl nedostupných na trhu. V první fázi se jedná o zpřístupnění knih a periodik vydaných na území ČR do roku 1989 a později i do roku 2007. Smlouva předpokládá, že všechny dokumenty by měly být zpřístupněny bezplatně ve všech knihovnách na místě samém pro čtení. Do konce roku 2018 se nepodařilo dohodnout s Ministerstvem kultury ČR úhradu licenčních poplatků.

2018 NOC S ANDERSENIEM

LETOS

JIŽ 18.

ROČNÍK

**Klub dětských knihoven SKIP ČR
a
pořádají 23. března 2018**

NOC S ANDERSENIEM

Děti je nutno předem přihlásit

albatros

skip

GLOBAL VISION

IFLA zahájila v roce 2017 celosvětovou knihovnickou diskuzi o směřování knihoven v dnešním měnícím se světě, s ideou společné práce i společných výhod sjednoceného knihovnického světa. Výsledky prvního kola diskuze a účast knihovníků v celosvětovém hlasování (21 772 hlasujících ze 190 zemí ze všech typů knihoven) daly tušit, že knihovníkům na jejich budoucnosti záleží. Druhé kolo diskuze bylo odstartováno setkáním vedoucích představitelů IFLA v březnu 2018 v Barceloně a navazovalo na něj šest regionálních workshopů (s 383 účastníky ze 146 zemí), na ně pak workshopy v jednotlivých zemích. Evropský regionální workshop se uskutečnil ve dnech 14. až 17. 5. 2018 v Paříži. Účastníci workshopu zastupovali 36 evropských zemí. Workshop navštívili i prezidentka IFLA Glòria Pérez-Salmerónová a generální tajemník IFLA Gerald Leitner. Za SKIP se workshopu zúčastnila Lenka Maixnerová z Národní lékařské knihovny. Základním pracovním materiálem bylo shrnutí dosavadních výsledků hledání společné vize, které bylo zveřejněno 19. 3. 2018 pod názvem Global Vision Report Summary. Cílem workshopu bylo najít řešení pro deset příležitostí, které vyplynuly z tohoto shrnutí. V závěru workshopu IFLA doporučila uspořádat obdobné workshopy na národní úrovni. V návaznosti na tuto akci SKIP uspořádal dva workshopy – jednalo se o setkání pracovní skupiny k realizaci priority č. 6 Systém hodnocení a marketing veřejných knihovnických a informačních služeb Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2017–2020 (18. 6.) a o zasedání předsednictva výkonného výboru SKIP (19. 6.).

Práce na Global Vision pokračovaly na 84. celosvětovém kongresu IFLA v Kuala Lumpur od 23. do 30. 8. Kongresu se zúčastnila Lenka Prucková, ředitelka Knihovny města Olomouce a členka Sekce veřejných knihoven IFLA. Na kongresu, jehož motto znělo Proměnit knihovny, proměnit společnosti, bylo zahájeno online vyplňování ankety Global Vision – oceňování priorit z deseti vybraných příležitostí a především sdílení konkrétních kreativních nápadů, jak tyto příležitosti uvést do praxe (jak uvedl Gerald Leitner, „vize bez realizace je pouhým sněním“). Poprvé v historii IFLA měl tedy každý knihovník možnost se vyjádřit ke společné budoucnosti – tvořit strategii IFLA a akční plán na období let 2019–2024.

Výsledky Global Vision se staly podkladem pro diskuzi o programových prioritách SKIP na zasedání výkonného výboru SKIP, které se uskutečnilo v listopadu 2018 v Městské knihovně v Děčíně.

VZDĚLÁVACÍ AKCE, MEDIÁLNÍ, INFORMAČNÍ A KULTURNÍ AKTIVITY

Vzdělávací akce

SKIP v roce 2018 získal dotaci Ministerstva ČR (z programu Knihovna 21. století) ve výši 753 000 Kč. Dotace byla určena na uspořádání 33 vzdělávacích akcí. Celkový rozpočet projektu byl 1 506 000 Kč. Realizovány byly tyto akce:

1. SKIPování 2018 aneb Jaké jsou naše knihovny
2. Jak na generaci Z?
3. Nejlepší Peroutka českých dějin
4. Čapkovské dramatizace s Františkem Zborníkem
5. Výlet do Farmaparku Soběhrdy pro vítěze místních kol soutěže Kde končí svět
6. Literární Šumava 2018
7. Malé podzimní setkání 2018 Kaplice
8. Setkání knihovnických seniorů v Českém Krumlově
9. Poznáváme současné autory dětských knih
10. Storytelling s knihou v ruce
11. Současná literatura pro děti a její vliv na rozvoj čtenářství VII.
12. Chceme dětem číst X.
13. Hudebně historické resumé aneb Od středověku po současnost
14. Komiksy a knihovna 100x jinak
15. Deskovky a knihovna 100x jinak
16. Setkávání Klubka SKIP 10 v roce 2018
17. Rozšiřující kurz RWCT pro pokročilé knihovníky
18. Hry bez hranic aneb Knihovnice dětem
19. Vzdělaný knihovník
20. Nekotám, čtu!
21. Noc s Andersenem 2018
22. Kde končí svět 2017/2018
23. OKnA 2018
24. Kritické myšlení a přijímání informací
25. Současná frankofonní literatura v knihovnách
26. Nové trendy, služby a nástroje ve vysokoškolských knihovnách
27. Hrátky s pamětí – celostátní seminář pro knihovníky – trenéry paměti 2018
28. Co venkovské knihovny umějí a mohou XIV.

29. V. Workshop pro pracovníky metodických oddělení
30. Knihovnická dílna 2018
31. Vzdělávání managerů knihoven
32. Psychologické hry při práci se seniory
33. Knihovna – věc veřejná – kulaté stoly

Další vzdělávací aktivity probíhaly v regionech. Specifickou část projektu tvořily akce z oblasti práce veřejných knihoven s dětmi. Jejich cílem bylo jednak zvýšení úrovně kvalifikace knihovníků v oblasti výchovy ke čtenářství a práce s dětmi (vzdělávací akce), jednak propagace čtenářství a knihoven mezi dětmi a mládeží, rozšíření a prohloubení literární a informační výchovy této cílové skupiny i získávání nových uživatelů (akce určené veřejnosti).

SKIP ve spolupráci s Národním archivem a Národní knihovnou ČR upořádal **19. ročník konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě**, která se konala ve dnech 28.–29. 11. 2018 v konferenčním sále Národního archivu na Chodovci za účasti více než 250 návštěvníků. Konferenčních příspěvků se sešlo celkem třicet a týkaly se různých oblastí z archivního, knihovního a muzejního prostředí. Konference se nesla v přátelském duchu. Svědčilo o tom jak velké množství otázek účastníků v diskuzích k jednotlivým příspěvkům, tak čilá konverzace v prostorách Národního archivu.

V roce 2016 se knihovny prostřednictvím SKIP a jeho sociálního partnera Odborového svazu pracovníků knihoven zapojily do projektu **Společným postupem sociálních partnerů k přípravě odvětví na změny důchodového systému – etapa II**. Jeho cílem je pomoci zaměstnavatelům a zaměstnancům na vybraných pozicích v přípravě na změny, které přináší důchodová reforma. Projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost; jeho nositelem je Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů se svým sociálním partnerem ČMKOS. Projekt je realizován v období od 1. 2. 2016 do 31. 1. 2019. V roce 2018 probíhala druhá a třetí fáze projektu jednáním u kulatých stolů na řadu témat (budoucnost profese, zaměstnanecké benefity, ergonomie, age management, manipulativní chování, syndrom vyhoření, celoživotní vzdělávání a trénink kognitivních funkcí). Ve vybraných knihovnách po celé ČR byly organizovány informačně diskuzní semináře.

V roce 2018 byl zahájen tříletý projekt SKIP ve spolupráci s Uníí zaměstnavatelských svazů (financovaný z Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání) **Co nebylo v učebnici – spolupráce knihoven a škol ve vzdělávání žáků 21. století** (<https://www.conebylovucebnici.cz/>). Projekt reaguje na aktuální potřebu participace formálních a neformálních vzdělávacích institucí v podpoře kompetenčního vzdělávání a celoživotního učení. Obsahovým rámcem projektu je rozvoj informační gramotnosti žáků základních a středních škol a vzdělavatelů, neboť zvládat mnohostrannou interakci s informacemi je nezbytnou podmínkou života každého jedince ve znalostní společnosti. Projekt má dva klíčové cíle. Prvním je poprvé na celostátní úrovni vytvořit, vyzkoušet, vyhodnotit a ověřit devět různých vzdělávacích programů sloužících k rozvoji informační gramotnosti (programy jsou určeny pro žáky od prvního ročníku základní školy do závěru studia na střední škole; každý program má rozsah 16 vyučovacích hodin). Druhým cílem je vytvořit funkční společenství praxe veřejných knihoven a škol, jejichž základem jsou společné vzdělávací aktivity a úzká partnerství učícího knihovníka a učitele ve 14 obcích napříč celou ČR.

Mediální aktivity

SKIP se v roce 2018 podílel na propagaci řady celostátních kampaní. Hledal partnery našich aktivit i v komerční sféře – naše projekty podpořily firmy Albatros, MINDOK, ALBI, TRITON atd.

V roce 2018 byla vyhlášena a podeváté (v rámci tradičního vyhlásování cen Knihovna roku) předána cena SKIP v kategorii **Městská knihovna roku**. Cenu získala **Regionální knihovna Karviná**. Ta od roku 2011 působí v rekonstruované a dostavěné ústřední budově. Stavba získala ocenění za nejzajímavější projekt podpořený z finančních prostředků EU. Knihovna se proměnila na společensko-kulturní centrum, jehož služby přesahují klasické pojetí veřejné knihovny. V letošním roce byla oceněna především za moderní prostředí a vynikající propagaci četby a čtenářství. Úspěšný rozvoj knihovny dokládá také celá řada minulých ocenění, například Cena Evropská veřejná knihovna za vynikající práci v oblasti prosazování literatury a čtení nebo cena za inovativní přístup k novým technologiím a službám pro čtenáře se zdravotním znevýhodněním.

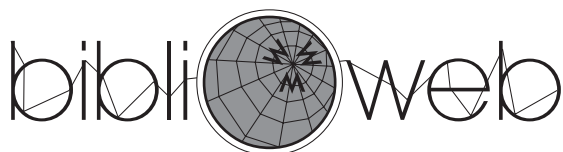
Na podporu a motivaci mladých pracovníků knihoven byla také v roce 2018 vyhlášena cena MARK, pomocí které jsou oceňováni studenti knihovnictví a mladí pracovníci knihoven do 35 let. V roce 2018 tuto cenu získala **Kateřina Nekolová, M.A.**, z Národní knihovny ČR, a to za souhrn aktivit souvisejících s podporou a zlepšováním služeb knihoven v České republice pro osoby se speciálními potřebami, cizince, sociálně vyloučené apod. Systematicky se zaměřuje na interkulturní knihovnické služby, komunitní role knihoven a knihovnické služby pro osoby se speciálními potřebami a tato témata se snaží v knihovnách propagovat a prosazovat. Její aktivity na tomto poli zahrnují především pořádání vzdělávacích akcí ve spolupráci s externími lektory, neziskovými či vládními organizacemi, na mnohých akcích také sama přednáší. Na některé kurzy a školení se jí daří získávat finanční podporu od jiných subjektů, například nedávno uskutečněný kurz Mezikulturní kompetence pro knihovníky proběhl za podpory Ministerstva vnitra ČR. Vyvíjí také publikační aktivitu, píše články do odborných periodik atd. a o zmíněných tématech vyjíždí přednášet do knihoven po celé ČR. Nevyhýbá se ožehavým tématům, např. uprchlické krizi a uprchlíkům, kteří jsou v ČR vnímáni velmi negativně. Jejím cílem bylo v průběhu krize inspirovat knihovny k aktivnímu zapojení a pomoci lidem bez domova. Knihovnám zajistila materiály, které z nich pomohly učinit místa tolerance a možného setkávání cizinců a zároveň knihovnám usnadnily práci s nově přichozími, mluvícími různými jazyky. Výsledkem byla sada tiskovin (plakáty, brožury, překlady vzorových dokumentů), které jsou českým knihovnám k dispozici.

V roce 2018 SKIP zorganizoval devátý ročník celostátní akce **Březen – měsíc čtenářů**. Další aktivitou v rámci březnové kampaně byla soutěž Čtenář roku. V roce 2018 jsme v knihovnách pokračovali v tradici oceňování nejlepších čtenářů – tentokrát byli oceňováni nejmladší čtenáři.

Celostátní vítězové – Jáchym a Štěpán Elisovi z Městské knihovny Jičín – byli slavnostně představeni v přímém přenosu České televize.

V rámci Března – měsíce čtenářů 2018 SKIP zorganizoval devatenáctý ročník (po dvanácté pod záštitou Asociace krajů ČR) **BIBLIOWEBu**, soutěže o nejlepší webovou prezentaci knihovny. Jednoznačným vítězem soutěže se stala **Městská knihovna Bílovec** se ziskem 232,5 bodu. S menším odstupem a se ziskem stejného počtu 218,5 bodu se o druhé a třetí místo podělily Městská knihovna Valašské Meziříčí a Krajská knihovna Vysočiny. Slavnostní předání cen BIBLIOWEB 2018 se uskutečnilo 9. 4. 2018 na konferenci ISSS 2018 v Hradci Králové. Asociace krajů ČR vítězné

knihovně v Bílovci věnovala částku 10 000 Kč. Stejnou částku knihovna získala i od SKIP. Ve dnech 12. až 25. 3. 2018 vyhodnotila odborná porota ve složení Mgr. Andrea Miranda, Ph.D. (předsedkyně poroty), Mgr. Světlana Hrabínová z knihovny Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Ing. Pavel Cimbálník z Městské knihovny v Přerově a Ing. Jan Kaňka z Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně webové stránky 22 veřejných knihoven, které se přihlásily do soutěže BIBLIOWEB 2018. Testování přístupnosti stránek pro handicapované uživatele provedl Mgr. Radek Pavlíček ze Střediska Teiresiás Masarykovy univerzity. Hodnocení proběhlo dvoukolově. Sítem prvního kola, v němž se testovalo splnění základní úrovně přístupnosti, použitelnosti a vystavení online katalogu, prošlo všech 22 přihlášených knihoven.

Na cenu za nejlepší bezbariérový web byl nominován soutěžní web, který nejlépe vyhověl heuristickému testu pravidel přístupnosti. Ta byla vybrána z českých Pravidel přístupnosti a doporučení WCAG 2.0 a zahrnovala stěžejní požadavky na přístupnost: vyhovující strukturování obsahu, dostatečný barevný kontrast a čitelnost, přístupnost z klávesnice či definování smysluplných textových popisků ke grafickým prvkům. S požadavky na přístupnost se nejlépe vypořádali tvůrci webu Městské knihovny Bílovec, cena za nejlepší bezbariérový web soutěže BIBLIOWEB v roce 2018 proto – podobně jako v roce 2017 – mířila do Bílovce. I 19. ročník potvrdil, že kvalita webových stránek knihoven rok od roku vzrůstá, čímž se naplňuje jeden z hlavních cílů soutěže.

Ve dnech 1. až 7. 10. 2018 proběhl **Týden knihoven**. Byl věnován především práci knihoven s lokální historií. Knihovny fungují jako místo podpory lokálního kulturního dědictví, historie, literatury a tradic. Každý region má svou krajinu, historii, kulturu, památky, osobnosti či tradice.

Knihovny ji mohou svým uživatelům připomínat, zprostředkovávat a pomáhat ji objevovat. Do Týdne knihoven se přihlásilo cca 300 knihoven z celé ČR.

SKIP v loňském roce připravil a distribuoval do knihoven plakáty na podporu svých akcí Březen – měsíc čtenářů a Týden knihoven.

V roce 2018 bylo vydáno a do více než 520 knihoven distribuováno 35 000 kusů knížek v rámci projektu **Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka**. Tento projekt finančně podpořilo nakladatelství TRITON a projekt Čtení pomáhá. Ve školním roce 2017/2018 byla vydána knížka *Bráchova bota* spisovatelky Evelíny Koubové a ilustrátorky Radky Kielbergerové.

U příležitosti 100 let od založení Československa v roce 1918 a v těsné souvislosti se stým výročí prvního knihovního zákona z roku 1919 připravil SKIP ve spolupráci se Sdružením knihoven ČR cyklus panelových diskuzí **Knihovna – věc veřejná**. V průběhu roku 2018 se ve všech krajích u kulatých stolů sešli zástupci Ministerstva kultury ČR, školství, krajů, obcí, knihoven i jejich uživatelů, aby diskutovali o budoucnosti veřejných knihoven. Záštitu nad akcí převzala Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí ČR, Spolek pro obnovu venkova a Ministerstvo kultury ČR, které pro projekt poskytlo dotaci. Tématem diskuzí byly otázky spojené s budoucností knihoven v digitální době, tj. na co by se knihovny měly v budoucnu více soustředit, jaké nové služby by svým návštěvníkům měly nabízet, v čem by se měly knihovny změnit. Zahájení diskuze o změnách veřejných knihoven pro budoucnost je jednou z aktivit, kterou se chce SKIP více věnovat činnosti, jež je v poslední době označována jako prosazování zájmů knihoven. Jde o vysvětlování úlohy, hodnoty a funkce veřejných knihoven v digitální době a o přesvědčování důležitých hráčů (tzv. stakeholderů), aby podporovali rozvoj knihoven. Velkým úkolem je získat spojení nejen těch, kteří knihovny využívají, ale i pomoc části veřejnosti, která zatím z různých důvodů knihovny nepotřebuje. Výsledky kulatých stolů je možné využít i k oslovení politických stran a politiků.

Knihovny se zúčastnily 12. ročníku čtenářského happeningu **Noc literatury 2018**. Akci iniciují Česká centra ve spolupráci se sítí kulturních institucí EUNIC a nakladatelstvím Labyrint na několika místech v Evropě. Noc literatury zúčastnili lidé ve více než 50 městech ČR a ve více než 30 městech v dalších zemích. Noc literatury se tak díky své přitažlivosti a schopnosti překonávat kulturní a jazykové bariéry stává celoevropským fenoménem.

SKIP v roce 2018 spolupracoval s Českou televizí na dětském, zábavném vzdělávacím seriálu o vzniku první republiky s názvem **Skautská pošta**. Spolupráce probíhala od října do listopadu a knihovny plnily úlohu kontaktních míst soutěže Děti v roli skautských doručovatelů knihovníkům odevzdávaly soutěžní zásilky a případně za to od nich přebíraly odměny.

Informační a kulturní aktivity

Už poosmnácté spojily své síly knihovny, školy, ústavy sociální péče, domy dětí, občanská sdružení i obecní úřady, aby pozvaly děti do kouzelného světa pohádek. Mezinárodní akce **Noc s Andersenem** byla Klubem dětských knihoven SKIP pořádána k podpoře dětského čtenářství a k oslavě Mezinárodního dne dětské knihy. SKIP ve spolupráci s Albatrosem finančně podpořil Noc s Andersenem vydáním pohlednic pro všechny spáče v knihovnách i ve školách. Společnou akci organizoval SKIP pro více než 100 000 dětí i dospělých. Osmnáctý ročník pohádkové Noci s Andersenem proběhl v pátek 23. 3. 2018 ve více než 1 700 řádně registrovaných čtecích místech celého světa.

Dne 9. 10. 2018 byly v prostorách Zrcadlové kaple Klementina již poosmnácté předány ceny Ministerstva kultury ČR Knihovna roku. V kategorii „základní knihovna“ získala hlavní cenu Místní knihovna Pavla Křížkovského z Holasovic z Moravskoslezského kraje. Zvláštní ocenění a diplom v této kategorii získaly Místní knihovna Černotín z Olomouckého kraje a Obecní knihovna Horní Ves z Kraje Vysočina. **V kategorii informační počín získal cenu Mgr. Roman Giebisch, Ph.D., předseda SKIP, a to za implementaci mezinárodního projektu Bookstart v českém prostředí s názvem S knížkou do života**, který rozšiřuje dosavadní dobrou praxi knihoven v rozvoji čtenářství předškoláků a jejich rodin. Zvláštní ocenění a diplom obdržela Knihovna města Ostravy za dlouhodobé poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb, zejména vedení klubové činnosti jako významného sociálního a socializačního prvku napříč všemi generacemi.

Proběhl další ročník **Dne pro dětskou knihu**, na které participovalo 89 knihoven.

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA /BOOKSTART/

BŘEZEN MĚSÍC ČTENÁŘŮ

skip

BŘEZEN
MĚSÍC ČTENÁŘŮ
3

ceiba®

ČINNOST ODBORNÝCH ORGÁNŮ

Český komitét Modrý štít

Posláním Českého komitétu Modrý štít je preventivní ochrana, zmírňování rizika pomoc při záchraně kulturního dědictví ohroženého přírodní katastrofou, selháním člověka či ozbrojeným střetnutím. Za tímto účelem a na zcela dobrovolném základě shromažďuje a šíří informace; mezi jeho aktivity spadá koordinace akcí a součinnost při realizaci nezbytných opatření v případě výjimečných situací v ČR nebo prostřednictvím Mezinárodního komitétu Modrého štítu (International Committee of the Blue Shield, ICBS).

V roce 2018 byl připraven sborník z konference Paměťové instituce a legislativa, který si mohli členové Modrého štítu odebrat na sekretariátu Asociace muzeí a galerií ČR. Byla aktualizována smlouva Českého komitétu Modrý štít a po podepsání všech členských organizací vstoupila tato smlouva v platnost. Zástupce Ministerstva vnitra ČR (Odboru archivní správy) oslovil v souvislosti s aktualizovanou smlouvou vedení Hasičského záchranného sboru s návrhem na přistoupení do Českého komitétu Modrý štít. Anglická verze smlouvy z roku 2000 s vyznačenými pasážemi, které byly aktualizovány, byla uložena v sekretariátu Asociace muzeí a galerií ČR. Licenční smlouva byla podepsána jak českou, tak slovenskou stranou.

Český komitét Modrý štít také připravuje aktualizované vydání tzv. kolečka první pomoci. Kolečko bude vytištěno a distribuováno mezi členské organizace.

Dne 1. 3. 2018 proběhlo v Praze jednání polského ICOM (International Council of Museums, Mezinárodní rada muzeí) a jeho představitelé se setkali se zástupci Českého komitétu Modrý štít. Nová tajemnice Modrého štítu Emma Cunliffe sdělila, že se na podobě webových stránek Modrého štítu stále pracuje, nicméně že se nepočítá s přímým umístěním partií národních výborů. Národní výbory dostanou pouze platformu, podle níž mohou své webové stránky vytvořit. Umístění je na rozhodnutí národních výborů, lze počítat s odkazem na stránky národních komitétů z mezinárodních stránek. Cílem Českého komitétu Modrý štít je shromáždit a prezentovat na webu normy, které se bezprostředně váží k prevenci, ochraně, sanaci kulturního a přírodního dědictví a normy širšího záběru by mohly na mezinárodním webu Modrého štítu.

V rámci konference Českého komitétu Modrý štít Krizové plány, která se uskutečnila v Národním archivu, přednesla Andrea Kopáčová, členka bezpečnostního týmu CESNET-CERT, zajímavý referát Aktuální trendy v oblasti kyberbezpečnosti.

V červenci 2018 zaslal tajemník rady Modrého štítu národním komitétům výzvu k uspořádání generálního shromáždění Modrého štítu v roce 2020.

Frankofonní klub

Frankofonní klub SKIP funguje od roku 2002. Dal si za cíl spojovat knihovníky se zájmem o frankofonní svět, francouzsky psanou literaturu, kulturu i ty, kteří se chtějí zapojit do spolupráce s kolegy z frankofonních knihoven. Dobrou zprávou je, že podmínkou členství v klubu není znalost jazyka, ale touha poznávat nové věci a tuto touhu sdílet s někým jiným. U zrodu klubu stála PhDr. Jarmila Burgetová. Za více než patnáct let se tak uskutečnila řada setkání s francouzskými kolegy, studijní zájezdy do francouzských knihoven, kurzy odborné francouzštiny i třeba jen společné schůzky nad zajímavými tématy.

V současnosti se program Frankofonního klubu chce zaměřit na propagaci literatury z frankofonní oblasti, tj. Francie, Belgie, Švýcarska aj. V roce 2018 proto připravil první sérii přednášek na téma současné frankofonní literatury a dále spolupracoval na přípravě studijní cesty do Belgie.

Cílem projektu Současná frankofonní literatura v knihovnách bylo seznámit knihovníky s tím, co je nového a zajímavého v oblasti současné francouzsky psané literatury. Projekt byl finančně podpořen grantem SKIP a proběhl ve spolupráci s Francouzským institutem v Praze, Francouzskou aliancí v Brně a Národní knihovnou ČR. Byly uspořádány celkem tři přednášky. Dvě – na téma Frankofonní komiks – se uskutečnily na jaře (21. 5. v Praze a 14. 6. v Brně). Třetí přednáška se konala na podzim v Praze (15. 11.) a zaměřila se na problematiku současné francouzsky psané beletrie s důrazem na překlady do češtiny a projekt iLiteratura.

Přednáška Mgr. Martina Foreta, Ph.D., z Katedry mediálních a kulturních studií a žurnalistiky Univerzity Palackého v Olomouci, který působí zároveň v Centru pro studia komiksu a spolupracuje s Ústavem pro českou literaturu AV ČR, se zaměřila na významná díla a autory frankofonních komiksů 20. a 21. století v historickém i společenském kontextu. Přednášející vysvětlil rozdíly mezi evropským a americkým pojetím komiksu (umělecké odvětví versus šoubyznys). Doporučil knihovnám, které z komiksů pro děti a dospělé pořídí do fondu v originále či překladu. V závěru došlo na debatu o přínosu komiksu k rozvoji čtenářské gramotnosti. První z přednášek proběhla v prostorách Mediátéky Francouzského institutu v Praze, druhá pak v prostorách Francouzské aliance v Brně.

Listopadovou přednášku si připravila PhDr. Jovanka Šotolová, Ph.D. Dr. Šotolová je překladatelka z francouzštiny, literární kritička a vysokoškolská pedagožka. Překládá zejména současnou beletrii francouzských a belgických spisovatelů, jako jsou Jean Echenoz, Michel Houellebecq, Jean-Philippe Toussaint a další. Roku 2002 založila a dodnes vede internetové stránky o literatuře iLiteratura.cz.

V květnu 2018 proběhla studijní cesta do belgických knihoven (s kouskem Německa), na jejíž přípravě se podílel i Frankofonní klub SKIP. Navštívili jsme (kromě německého Frankfurtu a Kolína) veřejné knihovny vlámské části Belgie v Zoerselu, Antverpách, Gentu, Roeselare a Bruggách.

Vedle těchto zásadních činností se členové klubu sešli na tradičním setkání na veletrhu Svět knihy a pracovali na přípravě nových partnerství a spolupráce.

Klub dětských knihoven

Klub dětských knihoven (KDK) SKIP má zásadní význam pro činnost a rozvoj dětských oddělení knihoven v České republice. Vytváří prostor pro vzájemnou komunikaci, úzkou spolupráci knihovnic/knihovníků, výměnu nápadů, zkušeností i metodických textů a materiálů. Organizuje odborné vzdělávání, připravuje společné projekty, navazuje kontakty, propaguje a prezentuje práci knihoven s dětským čtenářem. Valná hromada KDK SKIP se koná pravidelně jedenkrát za rok. Je příležitostí nejen pro zhodnocení práce za uplynulý rok a plánování aktivit na příští období, ale především místem pro osobní setkání (zejména) knihovnic.

Dne 23. 3. 2018 úspěšně proběhl 18. ročník **Noci s Andersenem**. Na minimálně 1 652 řádně registrovaných místech nocovalo více než 95 000 dětí. Nocovaly děti v Čechách, na Moravě i ve Slezsku a na Slovensku, v českých školách bez hranic, českých krajských spolicích a zahraničních knihovnách i školách; další účastníci byli z Polska, Srbska, Chorvatska, Slovinska, Bulharska, USA, Austrálie, Řecka, Velké Británie, Německa, Dánska, Nového Zélandu, Malty, Španělska, Portugalska, Švýcarska, Francie, Itálie, Saúdské Arábie, Ruska a dvacítku dětí z afrického kibucu v Keni. K hlavním tématům patřila knížka Povídání o pejskovi a kočičce Josefa Čapka a také příběhy klubu Rychlých šípů, jejichž 80. výročí jsme si připomněli. Podrobná zpráva je k dispozici na adrese <http://www.nocsandersenem.cz/ke-stazeni.html>.

7. ročník soutěže **Kamarádka knihovna** byl vyhlášen prostřednictvím konference Andersen 7. 6., uzávěrka byla 31. 7. Kritéria soutěže byla upravena, vypadlo sledování počtu stanic internetu, přibyla kvalita webových stránek knihovny pro děti (jako hlavní kritérium) a rozsah a úroveň elektronických služeb dětem v roce 2018 (jako doplňkové kritérium). Hlavním partnerem je opět firma Ceiba (zajišťuje auto pro porotu, věcné dary) a Levné knihy (věcné dary). Nad ročníkem přebíral záštitu ministr kultury doc. Mgr. Antonín Staněk, Ph.D. Porotu tvoří zástupce Ceiby, SKIP, KDK a zástupce vítězné knihovny předchozího ročníku. Jelikož vloni měla soutěž dva vítěze (Louny, Hradec Králové), bude nutné se domluvit. Vysvědčení připravila Ceiba, knihovny si je vyzvedly v Národní knihovně ČR. Slavnostní vyhlášení Kamarádky knihovny proběhne kolem 1. 6. 2019 (první červnový den vychází na sobotu). Přihlášeno je 54 knihoven, což je velmi málo. Bude proto nutné zredukovat počet kategorií. Do budoucna KDK uvažuje o ukončení soutěže pro malý zájem knihoven.

Ve dnech 21. až 22. 5. proběhla ve slovenském Popradu **mezinárodní přehlídka OKnA**, tj. další mezinárodní přehlídka nejlepších knihovnických programů a besed pro děti. Z české strany

se zúčastnili vítězové z posledních ročníků: 2017 Jana Hrbková (Louny), 2015 Alena Budková (Sedlčany), 2014 Jana Vyskočilová (Sedlčany). Slovenskou stranou jim byla hrazena doprava, ubytování a malý honorář. Přehlídka bohužel zaznamenala velmi nízký zájem ze strany českých diváků, slabší byla i slovenská účast. (Garantem přehlídky byla za SR Gabriela Futová, za ČR Iveta Novotná.)

Setkání „mozkového trustu“ KDK se uskutečnilo dvakrát v Národní knihovně ČR v Praze. Na programu jednání byla jako vždy zejména příprava celostátních projektů.

Klub lékařských knihoven

Hlavním cílem činnosti Klubu lékařských knihoven (KLK) je rozšířit vzdělávací nabídku o témata nejen tzv. měkkých kompetencí, jako jsou efektivní komunikace, kreativita, flexibilita, zákaznická orientace, výkonnost, samostatnost, řešení problémů, plánování a organizace práce, proaktivní přístup či odolnost vůči stresu. Činnosti v Klubu lékařských knihoven jsou zaměřeny především na prohlubování dovedností a rozšiřování znalostí knihovníků, kteří působí v oblasti služeb ve zdravotnických a vzdělávacích zařízeních. Klub se spolupodílí na přípravě a organizaci e-learningových kurzů, cestou elektronického učení je zvyšována vzájemná odborná informovanost. Ke dni 19. 11. 2018 bylo registrováno 25 členů KLK ze všech regionů ČR. Členové klubu a další zájemci se účastnili třech školicích akcí.

První akce Sdílení a spolupráce v digitálním světě proběhla 15. 2. a zúčastnilo se jí 15 posluchačů. Ti měli možnost seznámit se s možnostmi spolupráce při tvorbě textových dokumentů s důrazem na jejich následné sdílení se zaměřením na Dokumenty Google a demonstrovat možnosti sdílení dokumentů pomocí různých nástrojů a jejich archivaci v online prostředí.

Druhou akcí byl e-learningový kurz Medicínské informace pro knihovny 2018: systémy a nástroje pro vyhledávání, který od 21. 5. do 29. 6. úspěšně absolvovalo 39 účastníků. Kurz nabídl šest modulů, které byly zaměřeny na zpracování rešeršního požadavku, problematiku digitálních knihoven, vyhledávání prostřednictvím vyhledávače Google a portálu Knihovny.cz a samozřejmě vyhledávání přes portál Medvik.

Třetí akcí byl seminář Kritické myšlení a přijímání informací, který se konal 2. 10. v rámci Týdne knihoven. Cílem jednodenního semináře bylo seznámit účastníky s technikami a metodami kritického myšlení a s tím, jak zlepšovat kritické myšlení. Semináře se účastnilo 23 posluchačů ze zdravotnických a akademických knihoven. V hodnocení semináře se účastníci shodli na známce „výborná“ pro lektora, jako přínos bylo hodnoceno hlavní nosné téma semináře – zamyšlení nad

tím, co je RQ (racionální kvocient). Nakolik si každý z účastníků uvědomuje své vlastní možnosti schopnosti umění „měnit se“ a připouštět revizi předkládaných informací, nelze pochopitelně na semináři měřit. Známkou 2,3 byla hodnocena náročnost tématu, což dokládá potřebu tréninků kritického myšlení. V diskuzi se potvrdila potřeba seznamovat se a trénovat metody kritického myšlení i pro oblast validace věrohodných informací pro zdraví a nemoc, což je jedno z nových témat zdravotní gramotnosti.

Členové klubu se také podílejí na poradenství pro podporu zdravotní gramotnosti občanů.

Výbor klubu se sešel 5. 6. v Knihovně Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a 11. 12. v Národní lékařské knihovně v Praze.

Klub tvořivých knihovníků

Klub tvořivých knihovníků (KTK) byl založen v listopadu roku 2010, má za sebou tedy již osm let existence. Na jaře 2018 počet členů přesáhl sedmdesátku. Nové členky se přidávaly na základě ohlasu z akcí. Nám ale nejde o kvantitu, ale o kvalitu, tj. zda jsou lidé ochotni se zapojit do činnosti, něco udělat pro jiné, něco sami zorganizovat. Velké změny v počtu členů nastaly v souvislosti s povinností získávat souhlasy s ukládáním a zveřejňováním osobních údajů (GDPR). Po poměrně pracném oslovování jednotlivých členů a jejich komunikaci či někdy spíše „nekomunikaci“ zbylo zdravé „jádro“ 49 lidí, přesněji žen z celé ČR.

Přínos činnosti klubu je jednak v osobní rovině (sdružovat lidi nejen kvůli výměně zkušeností, konfrontaci výsledků, konzultaci vlastních plánů s dalšími), jednak v rovině profesní, tedy pro knihovny (pořádání tvořivých kurzů či jednorázových tematických tvořivých odpolední s dětmi i dospělými, které mohou přivést další čtenáře do knihoven, výzdoba knihoven apod.).

Každým rokem organizujeme odborný seminář. Dne 19. 4. se v Národní knihovně ČR konal seminář Kompozice plošných a prostorových výtvarných prací. Velice fundovaně nám přednášeli akademický sochař Kurt Gebauer a MgA. Jan Pfeiffer.

Dne 28. 3. se ve spolupráci s Národní knihovnou ČR na nádvoří Klementina konal velikonoční jarmark a 12. 12. jarmark vánoční.

Zajímavou činností je i tvorba cen pro knihovnické soutěže. Letos se na nás opět obrátilo vedení středočeského regionu SKIP kvůli tvorbě ceny Papilio bibliothecalis pro zasloužilé knihovníky/knihovnice regionu. Z „motýlků“ vzešlých ze soutěže v rámci KTK si regionální výbor vybral výrobky dvou autorek. Nabídka tvorby cen pro knihovnické soutěže byla zveřejněna na webu KTK a pro kteroukoliv knihovnu je stále platná.

KTK se v průběhu let věnuje také charitativní činnosti. V roce 2018 to byla opět finanční podpora Nadačního fondu Klíček z výtěžku velikonočního a vánočního jarmarku. Některé členky KTK své výrobky jednak na jarmarcích poskytují volně k prodeji, jehož výtěžek jde celý na účet nadačního fondu, jednak část prostředků získaných za prodej svých výrobků samy poukazují na účet nadačního fondu. Po pracovnících Knihovny města Plzně, včetně několika členek KTK, se zapojily též pracovnice Městské knihovny Karlovy Vary.

Na závěr bych se zmínila o tom, čím náš klub žije v současné době. Členka KTK Andrea Beranová z Městské knihovny Děčín přišla na začátku roku 2018 se skvělým nápadem na celorepublikovou akci KTK, a to vytvoření tištěného tvořivého časopisu jako společného dárku ke Dni dětí 2018. Z diskuze nad mnoha počátečními problémy vzešla představa, která byla zrealizována v prvním čísle časopisu Malý tvořivec – Léto 2018, s rozsahem 17 tvořivých listů.

Klub vysokoškolských knihovníků

V roce 2018 Klub vysokoškolských knihovníků pokračoval v realizaci odborných seminářů na aktuální témata ve vysokoškolských knihovnách. Dne 29. 11. proběhl diskuzní seminář s názvem Akademické právo pro akademické pracovníky – úvod do ochrany výsledků tvůrčí činnosti a práva autorského. Lektorem byl nejen Mgr. Matěj Machů, Ph.D., ale také Mgr. Jitka Bílková. Akce se uskutečnila v Klubu Knihovny (Centra informačních a knihovnických služeb) Vysoké školy ekonomické v Praze. Obsahem semináře byly základy a zvláštní otázky autorského práva z pohledu plnění autorských práv v akademickém prostředí, režim zaměstnaneckých děl a tematika ze zákona přípustného využití autorských děl ve výuce, školní díla, výjimky a omezení autorského práva, licence, zvláštní licence Creative Commons. Akce se zúčastnilo 15 pracovníků vysokoškolských knihoven z deseti organizací.

Propagace semináře byla směřována na členy Klubu vysokoškolských knihovníků prostřednictvím webu, zasílání pozvánek e-mailem a příspěvků do elektronické konference klubu. Seminář jsme uspořádali na základě poptávky členů klubu. Cíle semináře informovat, poučit, sdílet své zkušenosti a dobrou praxi byly naplněny. Přednáška byla všemi účastníky hodnocena velmi pozitivně, byla přehledně a jasně strukturována. Přednášející erudovaně zodpověděl dotazy z pléna. Prezentace je vystavena na webu klubu. Náklady na zajištění přednášejícího byly hrazeny z projektu Ministerstva kultury ČR. Ostatní náklady (zajištění prostor, techniky, občerstvení) uhradila pořádající instituce.

60+

Členové sekce pravidelně vystupují na konferenci Vzdělávání 3. věku – příležitost pro společnost. Přednášející se v jednotlivých sekcích zabývají nejen tím, jak aktivizovat seniory a zapojit je zpět do společenského života, ale i problematikou stárnutí ve firmách, hledáním modelů, které zachovávají pracovní schopnost zaměstnanců až do odchodu do starobního důchodu. Šestý ročník konference Vzdělávání 3. věku – příležitost pro společnost se uskutečnil ve čtvrtek 15. února ve Vzdělávacím centru Na Karmeli.

knihy do vlaku

1.-7. ŘÍJEN TÝDEN KNIHOVEN

skip

18
týden
knižoven

Ceiba®

Výbor sekce 60+ se v roce 2018 sešel dvakrát, na jaře zhodnotil činnost za uplynulý rok, na podzimní schůzce členky dohodly téma školení a návrh vzdělávání na rok 2019. Na základě rozhodnutí výboru sekce byla podána žádost o grant.

V roce 2018 se uskutečnily dva lektorské kurzy pod vedením Mgr. David Kryštofa, Ph.D., který působí jako odborník na komunikaci a mezilidské vztahy. Semináře se uskutečnily 22. 5. ve Vědecké knihovně v Olomouci a 18. 9. v Krajské knihovně v Pardubicích. Místa konání jsme zvolili tak, aby byly přiměřeně dostupné pro české i moravské kraje. Semináře byly účastníky hodnoceny kladně, vycházely z obecné teorie her a jejího praktického využití pro práci se seniory.

Sekce knihovníků – trenérů paměti

K 31. 12. 2018 měla sekce 54 členů, z toho 51 aktivních (dvě členky pro nemoc činnost přerušily a jedna je na mateřské dovolené). Od ledna 2018 přibylo do naší sekce pět nových knihovnic – trenérek paměti. V roce 2018 jsme uspořádali celkem 1 070 (*srov. rok 2017 – 979*) akcí, kterých se zúčastnilo 12 994 (*12 043*) osob, z toho 7 938 (*7 320*) seniorů. Z celkového počtu připadá 1 663 (*1 338*) účastníků na 90 (*70*) akcí pořádaných v rámci březnové celostátní akce Národní týden trénování paměti 2018, do které se zapojilo 43 (*36*) členů sekce. Věhlas našich knihovníků – trenérů paměti už překračuje hranice knihoven. Uspořádali jsme celkem 223 akcí mimo knihovnu (sociální ústavy, školy), kterých se zúčastnilo 4 130 osob. Pokládám to za známku důvěry v knihovníky a zvyšování jejich prestiže v obci.

Ve dnech 23. až 24. 4. se za podpory Ministerstva kultury ČR a SKIP konala v Městské knihovně v Českém Krumlově tradiční Dílna trenérů paměti. Setkalo se tu celkem 48 trenérů paměti včetně kolegyně ze Slovenska, z toho 32 členů sekce. Knihovníky přivítal ředitel knihovny Mgr. Martin Nechvíle a vedoucí sekce Zdeňka Adlerová. Program dílny letos zahrnoval mimořádnou událost – křest první knihy první trenérky paměti z řad knihovnic Jany Vejsadové *Fitness pro mozek, využití textu v tréninku paměti*. Všem pracovnícím českokrumlovské knihovny patří velké poděkování za skvělou organizaci akce. Další dílna se bude konat v dubnu 2019 v Knihovně Třinec. V rámci povinného odborného vzdělávání, nutného k zachování platnosti certifikátu trenéra paměti, absolvovalo 43 knihovníků – trenérů paměti jarní a podzimní semináře České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging v Praze.

Vzdělávací proces trenérů paměti u České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging je třístupňový a je akreditován u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. K tomu, aby knihovník/knihovnice mohl/a oficiálně pořádat kurzy trénování paměti, stačí absolvovat Kurz pro certifikované trenéry paměti I, který se každoročně koná v únoru v Praze. Pak už záleží na dané osobě a finančních možnostech, zda bude pokračovat ve vzdělávání. Už první stupeň je sice finančně náročnější záležitost, ale tam, kde vedení knihoven do trenéra paměti „investovalo“, jsou spokojeni – získají tím novou náplň pro své programy a navíc trenéři paměti přivádějí do knihoven další návštěvníky, potažmo nové registrované čtenáře. Pokud knihovna nemá dostatek peněz, může se budoucí trenér na nákladech podílet (knihovna zaplatí kurzovné, účastník ubytování a stravu).

V březnu 2018 se v Česku i na Slovensku tradičně pořádal Národní týden trénování paměti, který byl organizován Českou společností pro trénování paměti a mozkový jogging. Dne 14. 3. 2018 se

v Jihlavě uskutečnilo Setkání trenérů paměti na Vysočině. Setkalo se zde téměř 60 trenérů paměti a osob, které se trénování paměti věnují v rozdílných organizacích především pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

Sekce služeb osobám se specifickými potřebami

Činnost Sekce služeb osobám se specifickými potřebami SKIP má za sebou sedmý rok svého působení (byla založena 25. 11. 2011). Nadále trvá stav z roku 2017: V roce 2018 se většina věcí v sekci dělá trochu opatrně. Změny pracovního zařazení některých výrazných členů vedly k útlumu činnosti, ale i tak se začalo pracovat na důležitých bodech.

Probíhala aktualizace webu (přesun důležitých bodů z webu předcházejícího), centralizace materiálu, uvedení příkladů dobré praxe.

Při práci na aktualizaci stávajících metodik jsme opět navázali kontakt se skupinou odborníků, kteří se podíleli na tvorbě původního dokumentu a přinesli cenné rady pro další práci i obsah.

Probíhalo ladění nové metodiky pro oblast interkulturního knihovnictví, nově vznikla poptávka pro metodiku zaměřenou na rodiče (lidé na rodičovské dovolené, pečující prarodiče) a snažíme se také dostát slibu otevření problematiky lidí s duševním onemocněním, pravděpodobně ve formě navázání na problematiku lidí v nemocnicích.

Proběhla rozsáhlá revize členské základy, přešlo se na jeden kanál společné komunikace a také jsme se dohodli na sjednocení názvu sekce: Bezbariérové knihovny: Sekce služeb osobám se specifickými potřebami.

Stále se pracovalo na nových metodikách, ale ukázalo se, že spojení metodiky pro lidi s duševním onemocněním a migranty se jeví jako kontroverzní. Proto se začalo jednat o jiných kombinacích. Nabízí se řešení v podobě spojení problematiky migrantů a sociálně vyloučených a lidí s duševním onemocněním s lidmi se zdravotním postižením.

Bohužel neproběhlo posouzení žádné další knihovny pro certifikát Handicap Friendly. Do budoucna bychom rádi požádali SKIP o vyhlášení soutěže o další ukázkovou certifikaci.

Pracovní schůzka sekce proběhla ze zdravotních důvodů až v prosinci 2018.

Probíhala také spolupráce s Ústavem informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (ÚISK FF UK) a s Kabinetem informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (KISK FF MU). Do výuky předmětu Informační technologie v knihovnách na ÚISK FF UK zařadila Mgr. Eva Cerniňáková blok věnovaný přístupnosti webu a informací. Mgr. Helena Hubatková Selucká pokračovala ve výuce předmětu Bezbariérové knihovny na KISK FF MU (téma se jí podařilo také zařadit do e-learningového kurzu a face-to-face školení pro specializaci Knihovník v knihovně pro děti z Národní soustavy povolání).

Byla vydána publikace Rovný přístup. Knihovny a skupiny ohrožené sociálním vyloučením: Metodická příručka pro práci knihoven se sociálně vyloučenými a sociálním vyloučením ohroženými skupinami uživatelů (text připomínkovala Zlata Houšková).

Sekce veřejných knihoven

Sekce veřejných knihoven SKIP se v uplynulém roce věnovala jednak organizaci akcí, které už si zaslouží přívlastek „tradiční“, jednak se výrazně podílela na aktivitách zcela nových, které se ukázaly jako zajímavé a hodné následování. Mezi tradiční akce naší sekce patří nepochybně seminář **Co venkovské knihovny umějí a mohou**, jehož 14. ročník proběhl v září 2018 v Rapotíně a v Šumperku. Program setkání knihovníků především z těch menších knihoven byl opravdu nabitý a jsme přesvědčeni, že konání tohoto setkání výrazně pomáhá k neustálým snahám o zlepšování činností obecních knihoven. Vítanou a nezbytnou pomoc poskytla šumperská knihovna, a to ve zcela nových prostorách, otevřených jen pár dní. Díky za hlavní podíl na tomto semináři nepochybně patří Daně Wimmerové, vedoucí podsekce obecních knihoven.

Dalším tradičním podnikem je **Knihovnická dílna**. Ta se koná pravidelně (téměř) každé dva roky, zažila mnoho termínových i obsahových změn, aby se nakonec vrátila k vítanému dvoudennímu jarnímu formátu v Praze. V roce 2018 se tedy konala v Městské knihovně v Praze, přivítala více než stovku účastníků, zajímavé osobnosti českého knihovnictví a pochopitelně přinesla řadu zajímavých příspěvků. Nedílnou součástí programu je prostor pro knihovny, které zvítězily v minulých dvou letech v knihovnických soutěžích. Poznali jsme tak blíže knihovny a kolegyně, pro něž je doma ve Křtínách, Sedlčanech, Slavičíně a Rapotíně. Program a organizace Knihovnické dílny 2018 připadly na Lenku Pruckovou z Olomouce a Gabrielu Jarkulišovou z Kutné Hory s vydatnou pomocí pražských kolegyň Vladany Pillerové a Bedřišky Štěpánové.

O něco novější, ale vlastně již také tradiční součástí činnosti Sekce veřejných knihoven je každoroční workshop pro metodiky. Konal se již pátý ročník. Protože se místa konání spravedlivě střídají mezi moravskou a českou částí republiky, využili jsme pro letošní ročník pohostinství liberecké krajské knihovny. Jistě je třeba podotknout, že v roce 2018 se program trochu odchytil od formátu workshopu směrem k drobné konferenci. Nic to ale nemění na faktu, že program byl vybírán programovým týmem velmi pečlivě, s ohledem na využití získaných znalostí právě v oblasti metodiky. Na akci nechyběly osobnosti českého knihovnictví, informace o nových vhodných projektech, horká chvilka s knihovnickými softwary ani již klasická chvilka psychologie – tentokrát na téma prokrastinace. Poděkování za přípravu workshopu patří nejen libereckým kolegyním v čele s Jaroslavou Starcovou a Blankou Konvalinkovou, ale také Marii Šedé z Ostravy a Monice Kratochvílové z Brna.

Ke komplexnímu přehledu aktivit sekce patří také zpráva o obnově skupiny pro komunitní aktivity. Někteří členové této pracovní skupiny už odešli z profesního života a jsme rádi, že na jejich poznatky a výsledky může navázat skupina nová.

Sekce vzdělávání

Sekce vzdělávání SKIP se v roce 2018 sešla na dvou zasedáních v Klementinu. Kromě toho byli její členové v častém elektronickém i telefonickém kontaktu vzhledem k tomu, že intenzivně pracovali na několika společných projektech.

Členové Sekce vzdělávání spolupracovali na naplňování Konceptce celoživotního vzdělávání knihovníků, která byla schválena Ústřední knihovnickou radou. V roce 2018 se podařilo zaktualizovat stránky Sekce (kontakty na členy sekce a vzdělávací centra v krajích). Kromě společných jednání a plnění výše zmíněných úkolů se sekce podílela na konkrétních vzdělávacích i dalších aktivitách. V rámci VISK 2 oproti očekávání vzrostl rozsah základních kurzů IT a značně vzrostl i rozsah vzdělávání nadstavbového a expertního. Přínosem snad bude širší naplnění původního cíle programu VISK 2. V jednotlivých krajích proběhla řada dalších zajímavých aktivit, na nichž se významnou měrou podílejí nebo je plně garantují a realizují členové sekce. Bylo zpracováno, předloženo a po úpravách i zveřejněno nové směřování VISK 2, v jehož intencích byla již zpracována i zadávací dokumentace na rok 2019.

V roce 2018 bylo v 81 kurzech základů informační/počítačové gramotnosti odučeno celkem 369 hodin a v 139 kurzech expertních 746 hodin. Pro srovnání uvádíme čísla z roku 2017, kdy bylo v 73 kurzech základů informační/počítačové gramotnosti odučeno celkem 472 hodin a v 99 kurzech expertních 698 hodin. Alespoň jeden z modulů v kurzech základů informační/počítačové gramotnosti absolvovalo 502 z 639 frekventantů z 229 knihoven a 1 825 z 1 905 frekventantů z 735 knihoven se účastnilo kurzů expertních. Celkem vzděláváním v oblasti ICT v programu VISK 2 prošlo úspěšně na různé úrovni 2 544 knihovníků, odučeno bylo celkem 1 115 hodin.

Projektem, nad kterým se pravidelně setkávala řada členů sekce a o jehož vývoji byli postupně informováni ostatní členové, je Národní soustava kvalifikací. V rámci tohoto projektu budou v roce 2019 revidovány popisy dalších typových pozic knihovnických profesí (NSP). Je třeba zhodnotit mimořádně velkou práci, kterou členové pracovní skupiny na tomto úseku odvedli. Knihovnické profese jsou tak v sektoru Kultura jednoznačně na špici. Projekt garantují Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, firma Trexima a Národní ústav vzdělávání. Výsledky práce pracovní skupiny byly prezentovány na řadě oborových a profesních setkání a jednání, včetně zasedání sekce. Autorizovanou osobou pro profesní kvalifikaci knihovník v knihovně pro děti se stala Knihovna Jiřího Mahena v Brně, kde pracují s touto cílovou skupinou. V Čechách se nám zatím nepodařilo tento typ vzdělávání zajistit.

Na jednáních sekce v roce 2018 jsme se věnovali tematice kurzů pro obecní knihovny. V současné době nabízí „knihovnická minima“ šest organizací. Jejich činnost zmapovala Jana Tomancová z Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně. Jednali jsme o spolupráci s oborovými školami, na středoškolské úrovni probíhá spolupráce v Brně, Táboře, Plzni, Chebu, Luhačovicích a Hradci Králové.

Zaměstnavatelská sekce

Zaměstnavatelská sekce SKIP je prostorem, který slouží především managementu knihoven všech velikostí ke sdílení a řešení společných otázek, se kterými se setkávají ve své manažerské praxi. V roce 2018 bylo hlavním tématem řešení otázek spojených s novelou Katalogu prací pro profesi knihovníků, které probíhá v úzké spolupráci s Národní knihovnou ČR, jejím týmem odborníků a dalšími pracovníky knihoven. Je logické, že se energie všech aktivních členů sekce soustředila na toto téma, i když stále zůstávají v platnosti další zájmové okruhy. Mezi ně patří zejména:

- knihovní zákon a vymezení vzdělávací funkce knihoven, pracovníci knihoven a jejich kvalifikace,
- koncepce celoživotního vzdělávání knihovníků: dopracování, naplnění, provázání s pravidly personální práce,
- vnitřní předpisy pro činnost knihoven,
- vzdělávání pro management – vedení a motivace týmu apod.

Konkrétními aktivitami v roce 2018 byly zejména:

- V březnu až dubnu proběhl test knihoven k dopadům novely Katalogu prací. Různé typy knihoven byly osloveny, aby otestovaly potenciální dopady úpravy Katalogu prací. Bylo důležité, aby testy proběhly v různých typech knihoven a v knihovnách různých velikostí. Testy měly proběhnout do 31. 3. Následné vyhodnocení testu se uskutečnilo 13. 4. v Národní knihovně ČR (kontaktní osobou je Ing. Dana Smetanová). Aktuální stav přípravy novely Katalogu prací mohou zájemci sledovat na portálu Informace pro knihovny (http://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/pripravovane-legislativni-dokumenty/priprava-novely-katalogu-praci).
- Konference o personální práci v knihovnách, kterou uspořádalo Sdružení knihoven ČR (SDRUK) a SKIP, se uskutečnila ve dnech 15. až 16. 5. ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové.
- Dne 6. 12. se konal seminář ke Katalogu prací. Na něm proběhla diskuze k novému návrhu Katalogu prací – povolání knihovníka bylo odsouhlaseno definitivní znění návrhu. Diskutovalo se rovněž o vymezení obsahu plánované Příručky pro personální práci v knihovnách. Se závěry tohoto semináře bude dále pracovat dvoudenní setkání plánované na březen 2019 (uskuteční se v Jihlavě).

Ke komunikaci, informacím a konzultacím různých otázek z praxe je aktivně využívána elektronická konference Zaměstnavatel.

REGIONÁLNÍ ORGANIZACE SKIP

Praha

Dne 19. 4. 2018 proběhla regionální valná hromada. Na valné hromadě zazněla přednáška Mgr. Lenky Maixnerové nazvaná Knihovny.cz. Valné hromady se zúčastnilo 55 individuálních členů a 13 zástupců institucionálních členů.

Dne 2. 10. se ve spolupráci s Českou genealogickou a heraldickou společností v Praze uskutečnila přednáška Netradiční informační zdroje: skryté bohatství paměťových institucí se zaměřením na vojenskou službu našich předků v pramenech Vojenského historického ústavu Praha a Vojenského historického archivu (Armády České republiky). Přednášejícím byl Pavel Hnízdil z České genealogické a heraldické společnosti v Praze, specialista na rodopisy a životopisy významných osobností. Ve své přednášce se zaměřil na možnosti, jak pomocí archivních pramenů objasnit službu našich předků (dědů a pradědů) v rakousko-uherské armádě v posledních desetiletích existence této říše. Přednášky se zúčastnilo 20 osob.

Dne 8. 10. se v Klementinu uskutečnil šestý ročník semináře Evergreen v českých knihovnách. Pražská organizace SKIP jej uspořádala ve spolupráci s Národní knihovnou ČR, Knihovnou Jabok a Osvobozenou knihovnou, z. s. Součástí semináře byla diskuze Modely provozu knihovního softwaru očima knihoven jako jeho uživatelů, jíž se zúčastnili zástupci knihoven používajících různé knihovní softwary. Na semináři byla dále představena připravovaná příručka usnadňující výběr a změnu knihovního softwaru. Zařazena byla mj. i praktická ukázka práce s knihovním softwarem Evergreen na příkladu projektu Osobní knihovna. Semináře se zúčastnilo 67 osob (58 účastníků a devět moderátorů, přednášejících a panelistů).

V roce 2018 se uskutečnily dvě knihovnické literární vycházky, které pro pražský SKIP připravila průvodkyně Mgr. Dana Kratochvílová. První literární vycházka se uskutečnila 24. 4. a zavedla nás na jedno z nejpamátnějších míst našeho národa – na Vyšehrad. Připomněli jsme si při ní pověsti a legendy, které oslavují vznik přemyslovského státu, ukázali jsme si místo, kde bydlela vyšehradská patriotka a spisovatelka Popelka Biliánová, prohlédli si nejzachovalejší románskou rotundu na území Prahy, ale i monumentální sál Gorlice s originály soch z Karlova mostu. Na vycházku dorazilo okolo 25 účastníků z řad knihovnic a knihovníků i jejich přátel.

Při zářijové vycházce, která proběhla 18. 9., jsme se vydali na druhou památnou pražskou „horu“ – na Petřín. Dozvěděli jsme se, jak vypadal Petřín v různých historických obdobích, co stávalo na Újezdě a kdo významný se tam narodil i kdo byl prvním předsedou Klubu českých turistů. Snad proto jsme nepoužili lanovku, ale prošli Petřín pěkně po svých. Cestou jsme objevili spoustu různých pomníků slavných osobností a přišli na to, že na Petříně nestojí jen Mácha. Odměnou za náš sportovní výkon nám byly krásné výhledy na Prahu z trochu jiné strany. Vycházky se zúčastnilo deset osob.

V roce 2018 dále pražská organizace SKIP uspořádala osm exkurzí po různých pražských knihovnách, zajistila lístky na čtyři divadelní představení a uspořádala čtyři zájezdy, čtyři společné návštěvy výstav a vánoční setkání, na kterém bylo PhDr. Haně Landové, Ph.D., předáno ocenění Pražská knihovnice 2018.

Středočeský region

Dne 11. 4. 2018 jsme uspořádali již 6. ročník SKIPování, tedy setkání středočeských knihovníků. Akce se uskutečnila v prostorách Pedagogické knihovny J. A. Komenského v Praze. Celý program byl věnován aktivitám SKIP. Je proto velká škoda, že do našich řad dosud zasahovala dozrívající chřipková epidemie, která účast poněkud oslabila. Po krátkém uvítání nastala slavnostní chvíle při udělení knihovnické ceny Papilio Bibliothecalis. Motýlci letos vzlétli hned dva. Za dlouholetou aktivní práci ve SKIP, zejména v Klubu dětských knihoven, v regionálním výboru a za svůj přínos nymburskému knihovnictví dostala ocenění individuální členka SKIP a zároveň ředitelka nymburské knihovny Helena Liptáková.

Druhého motýlka získala elévka knihovnického povolání, pracující zatím jako zástup za mateřskou dovolenou v Knihovně Dr. Emanuela Bořického v Milíně, Daniela Toužimská, za výborný pracovní start a zároveň i za významný knihovnický počín: Medailony spisovatelů.

Další odborný program nastartovala Zlata Houšková. Ve svém prvním příspěvku nás seznámila s celostátními knihovnickými cenami. Kromě základních pravidel udělení jednotlivých cen se stručně věnovala i jejich historii a významným laureátům. Nejdéle se zastavila u cen Městská knihovna roku a Vesnice roku. Po jejím výkladu mají všichni účastníci určitě jasno, kdo kterou soutěž vyhlašuje, jaká jsou kritéria hodnocení a které knihovny se mohou o cenu ucházet.

Ve druhém vystoupení se zaměřila na projekt S knížkou do života (Bookstart). Podrobně vysvětlila cíle i dosavadní zkušenosti s projektem. Na závěr svého vystoupení se věnovala nejnovějšímu a v současnosti snad nejvíce sledovanému projektu Knihovna – věc veřejná. Osvětlila cíle diskuzí u kulatého stolu ve všech krajích, úlohu, kterou při nich hraje SKIP, příslušná krajská knihovna, seznámila nás s termíny jednání v jednotlivých krajích i se základním souborem otázek. Nad tímto bodem proběhla diskuze o konkrétních podmínkách přípravy debaty ve Středočeském kraji a o komplikacích, na které jsme už narazili v souvislosti s další personální změnou ve funkci ředitele krajské knihovny. Druhou přednášející byla Lucie Macháčková, metodička kutnohorské knihovny a zároveň komisařka Vesnice roku za Středočeský kraj.

Pavučina sdílení, sekce středočeského SKIP určená zejména knihovníkům, kteří pracují s dospělými čtenáři, uspořádala 21. 5. workshop s přednáškou Jak na generaci Z? Setkání se konalo v Knihovně Eduarda Petišky v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi a zúčastnilo se jej 15 knihovníků z celých středních Čech. Dopoledne proběhl workshop, v rámci kterého pracovníci knihovny názorně předvedli kolegům lekci Jak psát seminární práce určenou studentům gymnázia. Přítomní si na vlastní kůži vyzkoušeli metody Michaely Baštecké a Michala Kováře, které používají při práci se středoškolskou mládeží. Následná diskuze odhalila úskalí práce s uvedenou cílovou skupinou.

Jihočeský region

Ve dnech 24. až 26. 5. 2018 se uskutečnil již 22. ročník semináře Literární Šumava, kterou pořádají střídavě regionální výbory jihočeských a plzeňských knihovníků. V roce 2018 byla organizace na Jihočeších a ti připravili pro účastníky opravdu bohatý program. Sešli jsme se v rekreačním

zařízení Vojenských lesů a statků Horní Planá na Olšíně (vlastně na okraji Vojenského výcvikového prostoru Boletice). Je zde nedotčená příroda a krásné okolí. Hned na začátek postihla část výpravy nepříjemnost. Vzhledem k výlukám na tratích od Plzně nestihli vlak do Hodřova, odkud bylo na ubytování, co by kamenem dohodil. Museli čekat na další spoj. Mezitím se na Olšíně spustila bouře a přívalový liják, takže nešlo od vlaku dojít k rekreačnímu středisku. Vše jsme ale zvládli a kolegyňe postupně osobními auty opoždilé účastnice dopravily na místo.

Program jsme posunuli a nikdo nebyl o nic ochuzen. Zahájili jsme přednáškou Růženy Heřmánkové o historii místa. V přednášce jsme se dozvěděli zajímavé informace o území spravovaném podnikem Vojenské lesy a statky v Horní Plané, o jejich aktivitách, vzdělávání, hospodaření atd. Následovalo představení knih Lipno: krajina pod hladinou a Šumava: krajina pod sněhem, které nám přiblížili Ing. Petr Hudičák a Mgr. Zdena Mrázková, MBA, z Musea Fotoateliér Seidel v Českém Krumlově. Celý čtvrtetní program uzavřel Mgr. Martin Nechvíle přednáškou Středověké hrady na Českokrumlovsku. V pátek jsme po snídani zahájili program přednáškou o knize z historie – 200. výročí Hořické pašijové hry (Bc. Ivo Janoušek) a přednáškou o životě a díle Adalberta Stiftera – spisovatele narozeného v Horní Plané (Lenka Hůlková).

Setkání knihovnických seniorů v roce 2018 pořádala ve dnech 26. až 28. 6. Jihočeská regionální organizace SKIP v Českém Krumlově. Ve spolupráci s Městskou knihovnou v Českém Krumlově a jejím ředitelem Mgr. Martinem Nechvíle byl připraven pestrý program. Účastníci setkání byli ubytováni v penzionu Rosa, již sehnat ubytování v jednom penzionu pro 40 osob a za přijatelnou cenu a v takto exponovaném termínu, je oříšek, který musel regionální výbor rozlousknout již rok předem a ubytování sehnat, domluvit cenu a rezervovat. Následovala pečlivá příprava programu a domluva s přednášejícími, zamluvení exkurzí – prohlídek pamětihodností atd.

Po Velikonocích byla zveřejněna přihláška na toto setkání a to bylo již během dvou dnů obsazeno, měli jsme i šest náhradníků. S blížícím se termínem se část seniorů omlouvala. Pro doplnění stavu a využití objednaných noclehů byli využiti náhradníci, přesto byli ještě osloveni i senioři z Jihočeského kraje. Do poslední chvíle nebylo jasné, zda vše klapne. Nakonec na setkání seniorů dorazilo 38 účastníků a část programu s námi absolvovalo dalších pět kolegyň. Program setkání v Prokyšově sále u Městské knihovny v Českém Krumlově zahájili Mgr. Martin Nechvíle a předsedkyně jihočeské organizace SKIP Ivana Troupová. Po slavnostním zahájení následovala prohlídka městské knihovny, která sídlí v areálu Prelatury a prohlídka historických sálů v tomto areálu.

Plzeňský region

Činnost regionální organizace v průběhu roku lze hodnotit jako zajímavou a přínosnou, připravené akce se těšily velkému zájmu jak členů SKIP, tak i dalších účastníků. Dne 5. 4. 2018 se uskutečnila přednáška PhDr. Jany Jebavé Symbolika barev a pointilistické kompozice, v němž se lektorka zabývala problematikou vyjadřování svých pocitů barevnou škálou s řadou příkladů. Součástí lekce byl i výtvarný workshop, na kterém si účastníci mohli získané poznatky ověřit v praxi a prezentovat znázornění své vize zadaného tématu (např. bludiště). K tradičním akcím patří už řadu let výjezd na květnový knižní veletrh Svět knihy, který má vždy u účastníků velmi příznivý ohlas. Řada

knihovnic využívá veletržních slev k nákupům pro knihovnu, zajímavé jsou rovněž doprovodné kulturní i odborné programy. Zvláště knihovnice z malých knihoven hodnotí možnost zúčastnit se společné akce v Praze velmi pochvalně (usnadnění orientace, pohodlné cestování i navázání nových kontaktů). V roce 2018 se zájezd uskutečnil 10. 5.

Literárně vlastivědný seminář Literární Šumava 2018 se konal ve dnech 24. až 26. 5. tentokrát v režii Jihočešek. Podrobnosti o semináři jsou proto k dispozici v kap. Jihočeský region.

Pečlivě bylo připraveno poprázdňinové setkání knihovnických seniorů. Díky PhDr. Miloslavě Faitové z Univerzitní knihovny Západočeské univerzity v Plzni jsme měli 4. 9. možnost společně navštívit ateliér komiksu a ilustrace knih pro děti na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara na téže univerzitě, který vede doc. Barbara Šalamounová, M.A. Po úvodní přednášce o studijních programech školy obdivovali výsledky klauzurních prací studentů, velmi nápaditě výtvarně zpracované knihy pro děti, originální ilustracemi i nápaditou vazbou a použitými materiály. Závěr setkání patřil exkurzi po knihovně a samozřejmě i malému příjemnému posezení u kávy.

Ve dnech 7. až 8. 9. proběhl studijní zájezd do knihoven v Brně a Kroměříži. Pro své pracovníky a další zájemce jej připravila Univerzitní knihovna Západočeské univerzity v Plzni s podporou výboru Plzeňského regionu SKIP. Společně jsme navštívili Knihovnu Jiřího Mahena v Brně a knihovnu Ústavu vědecko-pedagogických informací a služeb Mendelovy univerzity v Brně, také atraktivní prostory známé Vily Tugendhat. V Kroměříži jsme prošli s paní ředitelkou PhDr. Šárkou Kašpárkovou Knihovnu Kroměřížska, která vedle městské funkce zabezpečuje provoz 107 malých knihoven v regionu. Poté jsme zamířili do historické zámecké knihovny arcibiskupského zámku v Kroměříži. Na návštěvu Květné zahrady už zbylo opravdu málo času. Účast individuálních členek regionální organizace SKIP byla finančně podpořena úhradou příspěvku na dopravu.

Ústecký region

Dne 12. 3. 2018 jsme uspořádali členskou schůzi regionu – tentokrát v Regionálním muzeu v Teplicích. Součástí programu byla prohlídka muzea i muzejní knihovny.

Pro členy jsme zajistili vstupenky na Svět knihy 2018 – celkem bylo zakoupeno 64 vstupenek.

13. 6. se uskutečnil studijní zájezd do Městské knihovny v Sedlčanech, Městské knihovny Dobříš a na zámek Dobříš. Studijního zájezdu se zúčastnilo 34 knihovnic a knihovníků.

Odborná komise vybrala letošního Knihovníka Ústeckého kraje – ze šesti nominací vybrala tři oceněné. Na prvním místě stanul Mgr. Karel Singer (Obecní knihovna Háj u Duchcova, region Teplice), na druhém místě pak Helena Černá (Místní knihovna v Měděnci, region Chomutov) a na místě třetím Vratislava Ekrťová (Místní knihovna Libčeves, region Louny). Slavnostní vyhlášení vítězů a jejich ocenění proběhlo 4. 9. na Zahradě Čech v Litoměřicích.

Dne 28. 10. proběhl tradiční podzimní výlet regionu. Tentokrát bylo cílem Velké Březno (prohlídka zámku, exkurze do pivovaru a prohlídka Obecní knihovny ve Velkém Březně). Výlet absolvovali čtyři účastníci.

Do celorepublikových akcí, které vyhlašuje SKIP (Čtenář roku, Noc s Andersenem, Týden knihoven atd.), se jednotlivé knihovny regionu zapojovaly individuálně, podle svých možností a potřeb.

V roce 2018 jsme vykázali celkem 29 individuálních a 22 institucionálních členů. Regionální výbor se sešel dvakrát – v lednu a v září.

Liberecký region

Aktivity roku 2018 jsme zahájili přípravou krajského kola soutěže Čtenář roku, který byl v Krajské vědecké knihovně v Liberci 17. 3. slavnostně vyhlášen v rámci kampaně Březen – měsíc čtenářů. Nominaci na ocenění podalo osm knihoven z Libereckého kraje a většina z nominovaných se zúčastnila i slavnostního vyhlášení, na které je doprovodili zástupci či zástupkyně jednotlivých knihoven a samozřejmě nechyběli ani rodinní příslušníci. Celkově bylo do krajského kola vybráno knihovnami v kraji 13 dětí. Do Krajské vědecké knihovny v Liberci přijely děti z Doks, České Lípy, Jablonce nad Nisou, Turnova a Paceřic a doplnili je malí čtenáři z liberecké knihovny. Vyhlášení čtenáře roku proběhlo za účasti Ing. Květy Vinklátové, členky rady kraje pro řízení rezortu kultury, památkové péče a cestovního ruchu, PhDr. Mgr. Ivana Langra, náměstka pro školství, sociální věci a kulturu města Liberec.

Dne 3. 5. se v Krajské vědecké knihovně v Liberci uskutečnila panelová diskuze Knihovna – věc veřejná. Cílem projektu Knihovna – věc veřejná, který proběhl postupně ve všech krajích, bylo otevření otázek o současnosti a budoucnosti knihoven, snaha diskutovat nad dalším směřováním knihoven. Na realizaci této diskuze velmi těsně spolupracovala Krajská vědecká knihovna v Liberci a výbor Libereckého regionu SKIP. Pro účast v diskuzi jsme získali významné osobnosti, které mohou ovlivnit knihovnictví v Libereckém kraji. Diskuze se zúčastnili hejtman Libereckého kraje Martin Půta, náměstkyně hejtmána Jitka Volfová, náměstek primátora statutárního města Liberec Ivan Langr, starostka města Semily Lena Mlejnková, vedoucí oddělení kultury Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Libereckého kraje Martin Féna, ředitel Knihovnického institutu Národní knihovny ČR Vít Richter, ředitelka Krajské vědecké knihovny v Liberci Blanka Konvalinková a předsedkyně regionálního výboru SKIP Libereckého kraje Dana Kroulíková. Úvodní prezentaci přednesl PhDr. Vít Richter a diskuzi moderoval redaktor Českého rozhlasu Liberec David Hamr. Vedle představitelů Libereckého kraje i města Liberec se jednání zúčastnili zástupci obcí, starostky a starostové a samozřejmě široká knihovnická veřejnost.

Na podzim jsme se soustředili na přípravu poslední naší velké akce, kterou bylo uspořádání tradičního Setkání knihovníků Libereckého kraje. To se uskutečnilo 11. 12. v Krajské vědecké

knihovně v Liberci a hlavním bodem dopoledního programu bylo vyhlášení a následné udělení Ceny Knihovna Libereckého kraje, kterou za účasti starostů obcí, zástupců Krajského úřadu Libereckého kraje a široké knihovnické veřejnosti předali Ing. Květa Vinklátová, členka rady kraje pro řízení rezortu kultury, památkové péče a cestovního ruchu, Mgr. Martin Féna, vedoucí oddělení kultury odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Libereckého kraje, PhDr. Dana Petrádesová, vedoucí odboru služeb Krajské vědecké knihovny v Liberci, a předsedkyně výboru Libereckého regionu SKIP PhDr. Dana Kroulíková.

Východočeský region

Dne 20. 2. 2018 byl realizován odborný seminář Člověk Čapek. Cílem semináře, jehož se zúčastnilo téměř sto posluchačů, bylo připomenout tři významná výročí roku 2018: 100 let od vyhlášení Československé republiky, 80. výročí úmrtí spisovatele Karla Čapka a nedožitá 75. výročí narození kolegy knihovníka, bibliografa a čapkologa Ladislava Vaciny. V Knihovně města Hradce Králové se na jednom místě sešli čapkologové zvučných jmen a skoro stovka nadšených diváků. Třešničkou na dortu byla přítomnost dr. Kateřiny Dostálové, vnučky Josefa Čapka.

Dne 13. 3. se uskutečnila regionální Valná hromada SKIP 08. Odborná část – plánovaná přednáška PhDr. Petry Večeřové, Ph.D., z Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., s názvem 1. republika a 1. knihovní zákon – se pro nemoc nekonala. Náhradní přednáška Mgr. Šimony Šimonové nazvaná 1. republika – Národ v čase byla ale velmi důstojnou náhradou.

Dne 15. 5. proběhlo v Městské knihovně Nové Město nad Metují vyhlášení vítězů a rytířů krásného slova regionálního kola soutěže Kde končí svět. Celostátní vyhlášení vítězů a pasování na rytíře krásného slova proběhlo 1. 6. v Zrcadlové kapli Klementina v Praze. Jedním z oceněných rytířů byla i kolegyně Alice Hrbková z Knihovny města Hradce Králové. Ocenění získala za hru Lovci perel. Na 16. až 17. 5. nachystala seniorská sekce literárně-vlastivědný zájezd do Sobotky. Na programu byl především Literární archiv Fráni Šrámka a zámek Humprecht. Zájezdu se celkem zúčastnilo 19 zájemců.

Dne 22. 5. se uskutečnil další seminář Myslíme na sebe. S trochou nadsázky se seminář věnoval tomu, jak se chovat, abychom v dnešním světě přežili. Proto lektory byli charizmatičtí muži z řad policie. Kpt. PhDr. Ondřej Moravčík, vrchní komisař a tiskový mluvčí Policie ČR z Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, si připravil přednášku Hranice mezilidských vztahů. Byla zaměřena na to, co je a co není protiprávní a co může potkat každého z nás. PhDr. Jaroslav Matoušek z Městské policie Hradec Králové své vystoupení nazval Ubráníme se? Bylo věnováno sebeobraně, zmíněny byly i konkrétní techniky sebeobrany.

Dne 7. 6. v jičínské knihovně proběhlo Setkání knihovnických seniorů Jičínka, které se neslo v duchu první republiky.

Ve dnech 13. až 14. 9. proběhl druhý literárně-turistický výlet seniorské sekce, a to do Teplických skal. Účastníci navštívili zámeček Bischofstein a Jiráskovy skály.

Region Velká Morava

Dominantou roku 2018 v regionu Velká Morava se staly bezesporu kulaté stoly – Knihovna – věc veřejná, které SKIP celorepublikově pořádal v každém kraji.

Chloubou pro celý svaz pak jistě jsou udělovaná ocenění Velkomoravský knihovník. Řada držitelů se rozrostla o tři významné knihovnické osobnosti.

Celoroční činnost se pak odehrávala v tradičních osvědčených formátech. Stále větší význam získávají vzdělávací aktivity realizované díky dotaci z Knihovny 21. století i projekty na podporu čtenářství a komunitních aktivit, podpořené přímo z prostředků regionu. Pestrost pro členy přináší také činnost dvou Klubů dětských knihoven.

K pověstnému kulatému stolu v Brně zasedl dostatek fundovaných osobností, aby zde nastolili debatu o rolích knihoven v současné digitální a multikulturní společnosti. Přítomni byli významní představitelé kulturního a společenského života města Brna i Jihomoravského kraje. Diskuzí účastníky provedla literární redaktorka Olga Jeřábková. K vidění byl také videopozdrav od Glòrie Perèz-Salmerònové, prezidentky IFLA (Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí). Akce se uskutečnila u příležitosti 100 let od založení Československa v roce 1918 a v těsné souvislosti se stým výročím prvního knihovnického zákona z roku 1919 v rámci festivalu RE:PUBLIKA a doprovodného programu expozice 100 let 100 knih.

Ve Zlínském kraji se kulatého stolu jako hlavní řečníci zúčastnili Mgr. Miroslav Kašný, člen rady Zlínského kraje pro kulturu, památkovou péči, církev, mládež a sport, MUDr. Miroslav Adámek, primátor města Zlína, PhDr. Vít Richter, ředitel Knihovnického institutu Národní knihovny ČR, PhDr. Zdeňka Friedlová, ředitelka Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně, Ing. Vojtěch Ryza, starosta obce Lidečko a předseda Spolku pro obnovu venkova Zlínského kraje, a Mgr. Radovan Jančář, ředitel Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana Uherské Hradiště. Do diskuze se intenzivně zapojili také další účastníci pořadu, mj. spisovatel Antonín Bajaja, MgA. Petr Michálek, ředitel Městského divadla Zlín, a Mgr. David Valůšek, ředitel Státního okresního archivu Zlín. Jaká je však budoucnost knihoven v digitální době? Jsou knihovny zbytečnou zátěží nebo hodnotou, kterou stojí za to nadále podporovat a rozvíjet? Jak by se měly či neměly knihovny měnit v reakci na společenskou poptávku a aktuální potřeby svých uživatelů? To byla hlavní témata panelové diskuze.

Uskutečnila se dvě tradiční setkání členů SKIP Velká Morava – tzv. kolegií, která jsou platformou pro odborné semináře, setkání s osobnostmi, výměnu zkušeností, aktuální informace a exkurze do knihoven a dalších paměťových institucí. První proběhlo 12. 5. v Pavilonu Morava na BVV, kde si účastníci prohlédli expozici 100 let 100 knih, kterou zde Knihovna Jiřího Mahena spolu s partnery připravila u příležitosti oslav 100 let vzniku republiky. Druhé předvánoční kolegium proběhlo tradičně v Knihovně Jiřího Mahena v Brně 5. 12. Na tomto setkání byl mj. představen jeden z podpořených projektů Povinnost může být radost aneb Povinná literatura v knihovně (jednalo se o projekt Obchodní akademie, Střední odborné školy knihovnické a VOŠ Brno, p. o.).

Region Moravskoslezského a Olomouckého kraje

V roce 2018 byly realizovány následující granty s finanční podporou výkonného výboru SKIP: 14. 3. proběhlo jarní setkání Klubka SKIP 10 v Knihovně Petra Bezruče v Opavě – výtvarný workshop s Alenou Zupkovou, ve kterém pracovalo 48 účastníků. Ve dnech 23. až 24. 5. pokračoval kurz RWCT (Reading and Writing for Critical Thinking, tj. Čtením a psaním ke kritickému myšlení) a rozšiřující kurz RWCT s Kateřinou Šafránkovou v Knihovně Třinec; uskutečnil se již VII. ročník intenzivního semináře Čtením a psaním ke kritickému myšlení.

Dne 8. 11. v Městské knihovně Přerov pokračoval cyklus seminářů Současná literatura pro děti a její vliv na rozvoj čtenářství – konal se již VII. ročník s podnázvem Pestrý dívčí svět. Cílem semináře je vyzvednout důležitost rozvoje dětského čtenářství a představit zejména soudobá témata a literaturu pro děti a mládež, která je současnému dětskému čtenáři bližší a zajímavější než klasická díla české literatury. Vzhledem k množství a širokému spektru vycházející literatury pro děti nemá řada knihovníků ani pedagogických pracovníků ucelené informace o nové literatuře pro děti a mládež. Úkolem tohoto semináře bylo tyto informace doplnit a vytvořit tak komplexní pohled na soudobou literaturu pro děti. V roce 2018 byl zaměřen na tendence v literatuře pro dospívající dívky.

Dne 14. 11. proběhlo podzimní setkání Klubka SKIP 10. Setkání bylo zaměřeno na mládež a mladé lidi v knihovnách. Velmi dobře byla pro toto téma vybrána hostující knihovna K3 Bohumín, která v září otevřela nový prostor – tzv. TEEN zone – pro své mladé čtenáře.

Pátý ročník osvědčeného a velice dobře hodnoceného semináře pro knihovníky se konal v Knihovně Třinec 23. a 24. 5. Tentokrát byly dva dny určeny pro pokročilé účastníky. Přihlásilo se 20 knihovnic a knihovníků z Moravskoslezského kraje. Lektorství se opět ujala zkušená Mgr. Kateřina Šafránková, která si přivezla velké množství materiálů a ukázkových lekcí. První den semináře byl zaměřen na modelové lekce, ve kterých účastníkům lektorka ukázala nové aktivity a lekce programu RWCT hlavně pro práci s druhým stupněm ZŠ a SŠ. Druhý den semináře byl věnován sdílení knihovnických lekcí a besed přímo mezi jednotlivými knihovníky, což bylo velmi inspirující. Program pokračoval ukázkami dalších modelových lekcí jak pro MŠ, tak pro ZŠ. Účastníci si vyzkoušeli modelovou lekci „ušitou“ přímo na míru dospělým a mohli si ji tak prožít ve vztahu k vlastnímu čtenářství.

Dne 7. 2. se uskutečnil další ročník Konference K21, a to za finanční a organizační podpory SKIP 10. Cílem konference byla jak reflexe současného stavu knihovnictví u nás, na Slovensku a v Polsku, tak nárys možných scénářů budoucího vývoje. Konference měla také vyvolat širokou diskusi o tom, zda současný stav knihoven odpovídá potřebám společnosti a kam je nutné knihovny dlouhodobě směřovat.

Poslední (spíše společenskou) akcí v letošním roce pro oba kraje, které sdružuje SKIP 10, byl Den knihovníků v Olomouci, který se uskutečnil 28. 11. Slavnostní ráz setkání je nejlepším momentem k ocenění práce našich kolegyň.

Karlovarský region

Ve dnech 21. až 23. 6. uspořádala Městská knihovna v Chebu studijní zájezd do knihoven a po památkách – tentokrát do Městské knihovny Most, Místní lidové knihovny Kostomlaty pod Milešovkou (ta se v roce 2004 stala vítěžkou celostátního kola soutěže Knihovna roku) a Městské knihovny Litvínov. V programu se vždy připomínají významní spisovatelé i další osobnosti kulturního života a vítěz znalostního testu má zájezd v dalším roce zdarma.

Za SKIP pracuje v krajské komisi soutěže Vesnice roku p. Marie Mudrová z Městské knihovny v Chebu, která je zde jako garant výběru vítězné knihovny. V roce 2018, ve 24. ročníku této soutěže, kdy Vesnici roku vyhrál Nový Kostel, vyhrála v krajském kole knihovna v Ovesných Kladrubech. Knihovnice Lenka Augustová převzala diplom za moderní knihovnické a informační služby (a finanční dar ve výši 30 tisíc korun) a starostka Aurelie Skřivanová zlatou cihlu za rekonstrukci budovy bývalé školy, kam knihovnu přestěhovali. Zástupce SKIP je současně garantem za výběr nejlépe vedené kroniky – zvítězila obec Velká Hleďsebe. Protože by v celostátním roce zůstala za možnostmi knihoven s velkorysejšími prostory, jmenovali jsme do něj Městskou knihovnu v Lokti. Její zástupci se pak 9. 10. zúčastnili slavnostního předávání cen v Zrcadlové kapli Klementina v Praze.

Účastnili jsme se i 14. ročníku setkání knihovníků Co venkovské knihovny umějí a mohou, které se uskutečnilo ve dnech 13. až 15. 9. v Rapotíně v Olomouckém kraji.

Dne 19. 9. se v sále Krajské knihovny Karlovy Vary konala panelová diskuze Knihovna – věc veřejná na téma současnosti a budoucnosti knihoven v Karlovarském kraji.

Ve dnech 20. až 21. 11. se dvě členky zúčastnily výjezdního zasedání výkonného výboru SKIP v Městské knihovně v Děčíně.

Zástupci SKIP se také účastnili již 19. konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě, kterou spolupořádá SKIP v Národním archivu v Praze na Chodovci a která se konala ve dnech 28. až 29. 11. Knihovny se zapojovaly do celostátně pořádaných akcí – Březen – měsíc čtenářů, Noc s Andersenem (někde pohádkové odpoledne nebo Večer s Andersenem), Světový den knihy a autorských práv s připojením k akci Svazu českých knihkupců a nakladatelů Kniha ti sluší ve dnech 18. až 23. 4. Knihovny se dále věnovaly pasování prvňáčků, akcím v Týdnu knihoven, Dni pro dětskou knihu, zapojily se i do projektu Celé Česko čte dětem.

Svým členům jsme nabídli účast na veletrhu Svět knihy 2018 (10. až 13. 5.). Nabídku proplacení vstupenky a zaplacení jízdného hromadnou dopravou využily dvě členky.

ZÁVĚR A PODĚKOVÁNÍ

Na závěr chceme poděkovat všem subjektům, které činnost SKIP v roce 2018 podpořily:

- Ministerstvu kultury ČR,
- Goethe-Institutu Prag,
- firmě Ceiba,
- Asociaci krajů České republiky,
- Nakladatelství TRITON,
- projektu Čtení pomáhá.

Děkujeme všem kolektivním a především individuálním členům SKIP, kteří i v roce 2018 dobrovolně vykonávali spolkovou činnost pro další rozvoj naší profesní organizace, všem dobrovolným funkcionářům, kteří svou prací nezištně přispívají k dobrým výsledkům práce SKIP: regionálním organizacím a jejich výborům a dozorčím komisím, všem sekcím, komisím a klubům a jejich vedení, dozorčí komisi i výkonnému výboru. SKIP vytvářejí a formují jeho lidi.

Mgr. Roman Giebisch, Ph.D.
předseda SKIP